

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

09-12-2025

Kenmerk

DGA / 102925559

nota

TER BESLISSING

Kamerbrief stand van zaken veterinaire
antibioticabeleid

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted]
[Redacted] [Redacted] [Redacted]
[Redacted]
[Redacted] [Redacted]
[Redacted] [Redacted]

Aanleiding

In juni 2025 verscheen het rapport van de SDa (Stichting Diergeneesmiddelen-autoriteit) over het gebruik van antibiotica in de veehouderij in 2024. Ook verscheen recent de jaarlijkse "Nethmap-MARAN" publicatie van de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid, het RIVM en WBVR, waarin wordt gerapporteerd over (humane en veterinaire) antibioticaresistentie en -gebruik. De Tweede Kamer wordt aan de hand van deze rapportages geïnformeerd over de ontwikkeling in veterinaire antibioticumgebruik en resistentie, en over de stand van zaken in het beleid. Daartoe dient bijgaande brief, die u verstuurt mede namens de Minister van VWS. Met de brief wordt ook het advies van het Deskundigenberaad Zoönosen (DB-Z) over Carbapenemase Producerende Enterobacteriaceae (CPE) aan de Kamer aangeboden. Ook wordt een recente CPE casus benoemd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen

Kernpunten

- Verlagen en verfijnen van gebruik van antibiotica in de veehouderij draagt bij aan een afname van antibioticaresistentie. Als onderdeel van het antibioticumbeleid wordt het gebruik sinds 2009 gemonitord. De SDa rapporteert daar jaarlijks over.
- De verkoop van antibiotica is licht gestegen (4%); omdat het gebruik inmiddels in veel sectoren heel laag ligt is een kleine toename niet onverwacht en niet verontrustend. De totale vermindering t.o.v. de verkoop in 2009 ligt op -75,5% (vorig jaar was dat -76%).

Ontvangen BPZ

Kenmerk
DGA / 102925559

- De kalversector springt er uit omdat het de enige sector is waar het aantal hooggebruikers is toegenomen en waar het gemiddelde gebruik stabiel hoog is, aldus SDa. In de brief geeft u aan dat met de kalversector zal worden gesproken; en dat u daarbij – zoals door SDa geadviseerd – aandacht zult vragen voor de organisatie van de kalverketen en de rol van de melkveehouderij in het ketensysteem.
- Bij kalkoenen is sprake van een sterkere stijging. De sector bestaat uit een klein aantal bedrijven, waardoor fluctuaties (dalingen en stijgingen) meer zichtbaar zijn dan bij een grotere sector.
- U informeert de TK over het DB-Z advies over CPE en over een recente CPE casus. VWS heeft, mede namens LVVN, dit DB-Z advies gevraagd naar aanleiding van gevonden CPE in de veehouderij in de reguliere monitoring (eind 2024).
- Huidig beleid, monitoring en onderzoek volstaat volgens de experts. Het is het niet nodig de eerder door het DB-Z gehanteerde casusdefinitie aan te passen. Deze casusdefinitie beschrijft de criteria die bepalen in welke categorie de gevonden CPE valt en hoe deze opgevolgd wordt. Hierbij wordt het door humane en veterinaire gezondheidsexperts opgestelde 'onderzoeksprotocol CPE' uit 2017 benut. Het advies geeft daarnaast aan dat kennis over (de verspreiding van) CPE in de veehouderij belangrijk is.

Toelichting

- CPE zijn carbapenemase producerende bacteriën. Deze bacteriën zijn daardoor resistent tegen het antibioticum carbapenem; een van de laatst voorhanden middelen om ernstige infecties bij de mens te behandelen. Deze antibiotica worden niet gebruikt bij dieren.
- In Nederland wordt sinds 1999 gemonitord op het vóórkomen van resistente bacteriën in de veehouderij. Het doel is om antibioticaresistentie te volgen en ontwikkelingen vroegtijdig op te pikken.
- Er is weinig bekend over de aanwezigheid en verspreiding van CPE in de veehouderij en kennis hierover is volgens experts belangrijk omdat een potentieel reservoir in dieren moet worden voorkomen. Dit is ook in lijn met een eerder DB-Z advies CPE (2016).
- In mei 2025 is het DB-Z bijeen geweest om het risico voor de volksgezondheid te duiden van twee CPE bevindingen (eind 2024) op een pluimvee- en vleesvarkensbedrijf. Er heeft vervolgonderzoek plaatsgevonden op het bedrijf. Er zijn daarbij geen CPE aangetroffen in de dieren of omgeving. De conclusie van het DB-Z is dat deze cases duiden op incidentele bevindingen, mogelijk door *spill-over* vanuit de mens. De experts gaven aan dat deze twee casus geen risico voor de volksgezondheid lijken te zijn en in het vervolg niet opgevolgd hoeven te worden. De kans dat deze incidentele bevindingen leiden tot transmissie van dier naar mens, wordt als zeer beperkt ingeschat.
- Begin november 2025 werd in de reguliere monitoring CPE gevonden bij een melkkoe. Er heeft vervolgonderzoek plaatsgevonden op het bedrijf en er zijn daarbij geen CPE aangetroffen in de dieren of omgeving. Ook dit lijkt een incidentele bevinding.